

SZÉKELY-UDVARHELY

AZ UDVARHELYMEGYEI FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-AS KOSSUTH-PÁRT POLITIKAI LAPJA

A SZÉKELYUDVARHELYI „SZÉKELY TÁRSASÁG” ÉS TÖBB EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE

Megjelen hetenkint kétszer: csütörtökön és vasárnap.
ELŐFIZETÉSI ÁRA: egész évre 10 K, fél évre 5 K, negyedévre 2 K 50 fillér. Külföldre egész évre 12 K. Községek, községi előjárók, papok és gazdasági egyleti tagok egész évre 8 K, tisztek, községi és körjegyzők szintén egész évre 7 koronáért kapják. Egy példány ára 10 fillér.
Helyközi telefon 15. sz.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
BETEGH PÁL
LAPTULAJDONOS.

SZERKESZTŐSÉG és KIADÓHIVATAL: Székelyudvarhely, Kossuth-utca 31. szám, hova a kéziratok, hirdetések és előfizetések küldendők. — Kéziratokat vissza nem adunk. Hivatalos hirdetések 100 szögig minden szó 6 fillér, azon felül 4 fillér, magán hirdetések négyzet om. 8 fillér, többszöri közlésnél 6 fillér. Nyit-tér so a 1 K. Díjak előre fizetendők. — M. kir. postatakarékpénztári osek- és kléring 10,489. szám

Semmiért semmit.

Irta: Ugron Gábor.

Mivel magunk nem foglalkozunk saját sorsunkkal, az osztrákok kezdik kavarni a boszorkány üstöt és keverik benne a megoldás varázsigéjét. Abban mind egyetértenek, hogy Magyarországnak „nesze semmi, fogd meg jól” a fizetése a multa és ez lesz elintézése jövőre is.

Miért? Ők így határozták el. Ők így készítik elő. És nekünk így kellend eltűnni és nem más-ként. Magyarországról a magyar országgyűlés határoz és más senki. Bécsben lehet sok és különös tervet főzni; de az rólunk és nélkülünk való üres fecsegés, kártyavár, a mi össze omlik a nemzet leheletére, köd, mely szétfoszlik az első szel-lore. Ostoba vaksággal Bécsben úgy irnak és beszélnek, mintha Magyarország nem számítana a politikai szerencsejátékosoknak sikerült volna skártba helyezni. Az őszi nagy udvari játszmánál keserűen fognak csalódni. Nem az fog nyerni, a kinek tele lesz kártyával a keze, protekcióval a zsebe, hanem a kinek ökle rácsap a léha szerencsejátékosok asztalára, hogy ugrálni fognak tőle kártyák, tétek és hamisjátékosok.

Magyarország három év óta próbálja simán, kesztyűs kézzel, érveléssel igazát elismertetni, jogának alakot és tartalmat adni. Ebből azt következtetik Ausztriában, hogy nem mer, nincs akarata, tehetetlen báb, melyet tolni lehet ide is, oda is, és mert türt, áldozott, már nem is tud mást, mint igába hajolni és fizetni, sokat fizetni.

Ha nem tetszik a bécsi uraknak a szörmentiben való politika, hát tudunk mi másként is. Tudjuk visszajára hajtogatni minden hajuk szálát, rákoppintani becses körmükre és leszedni a lóról, melyik elkapta őket, minden patkót, hadd rugja meztláb a csillagokat. Elfeledik, hogy szerződöttünk egy országgyűlésre és megígértük: várunk, a katonai kérdéseket nem bolygatjuk; de több ujoncot nem adunk és nagyobb hadi áldozatokat nem hozunk, a míg a hadseregben a magyar nemzeti kíválmak teljesítve nincsenek. Ugy jár a szájuk, mintha nekünk a magyar szolgálati nyelv, a magyar címer, lobogó már nem is kellene. Pedig jól tudják, hogy mindazt várjuk, arról le nem mondunk és ha kell, megharcolunk — végletekig.

Kérdik nagy ravaszul: mi lesz az őszszel? Nyíltan felelünk ősünk kifejezésével: do, ut des. Lássuk, mit kapunk és aztán megadjuk azt, a mit ér. Sem többet, sem mást!

Semmiért adunk semmit és néhányhátbaüstráadásul. Hasztalan tartja tenyerét az egész közös kormány, abba ugyan nem esik még alamizsna se, ha nemzeti kívánságainkra füleiket bedugják. Jöhet, ha mer segítségükre az egész magyar miniszterium, de egyetlen tudlunkon kívül kiadott fillért el nem ismerünk, a míg tisztában nem leszünk a nemzeti kívánságokkal. A magyar korona tartományát, Boszniát megszerezték. — Kinek? Régi urának, a kitől a török elvette, Magyarországnak, miként Ferencz József arra esküt teve és hitlevelét adta 1867-ben. És most másként cselekszenek, terveznek, mintha jog, mult, eskü mind semmi volna, ha a magyar korona jogáról van szó. El Ferencz József és áll Buda még!

Most terveznek Boszniából Magyarországra nem kebeleztet országot, valmi külön álló közös kezelésben, leltárban vezetett kísérleti telepet, muszka önkényuralmi dumát, képviselőket, ukázzal elrendelt alkotmányosságot és policiális rendeletekben megengedett szabadságot, többféle gráciának több színű, méretű önkormányzatát. Terveznek sok mindent, a mit hig agyu beamterek saját bölcsességük vegyi összetételei szerint egészségesnek mondanak és célszerűként ajánlanak.

Mi a magyar tartományban magyar alkotmányosságot, magyar szabadságot, magyaros önkormányzatot akarunk. Ahoz van a bosnyákoknak joguk. Azt adni vagyunk mi kötelesek. A mi eddig történt, akaratunk szerint nem történt, a mi készül, az ellenünk készül, tehát annak ellenállunk és pénzt nem adunk egy fillért se azért, hogy módjuk és fegyverük legyen Szent István koronáját kirabolni.

Az osztrák lapok cikkei kikémlenni akarják terveinket, céljainkat, elhatározásainkat. Felállítják a nekik kedvező, még eltűrhető eshetőségeket, nehogy mi többet gondolni, mást cselekedni kezdjünk.

Harmadfél éve vagyunk csupa szelidség, merő türelem, örökös alkalmazkodás, örök várakozás és cserébe azt kaptuk, hogy semmibe se vesznek, kilökössel fenyegetnek, a mit megígérték, azt nem adják, a minek kiszol-

gáltására megesküdtek, azt elbitorolják. Álljon elő, a kinek ilyen uraság, ilyen hatalom és ilyen szomszédság kell!

Mi azt válaszoljuk: do, ut des, adunk, ha kapunk; a semmiért még a semmi is sok, — igen sok.

POLITIKA.

Sümei Vilmos, országgyűlési székely képviselő vasárnap délelőtt kerületének központján Gyergyószentmiklóson beszámolót tartott. Hosszu beszédben ismertette a koalíciós kormány alkotásait. A gazdasági önállóság rendíthetetlen hívének vallotta magát, mert önálló bank és önálló vámterület nélkül gyarmat maradunk. Koldus ország pedig szabad, független nem lehet. Az általános választói jognak híve ő is, de a nemzeti szupremáciát megővni kívánja. A székely érdekért, mint tette a multban, sikra száll a jövőben is. A függetlenségi és 48-as elvekből nem enged. Beszédét nagy tetszessel fogadták.

Pushás Adolf, városi főjegyző beszélt ezután, aki kijelentette, hogy a kerületben a pártkeretek fölbomlottak, mindenki hálás képviselőjük, Sümei Vilmos iránt, aki annyit tett a székely érdekért. Majd határozati javaslatot fogadtak el, amelyben a többségi elv érvényesülését követelik, követelik továbbá az önálló bank föllállítását 1911-re, az önálló vámterületet pedig 1917-re. Fölszólítják képviselőjüket, hogy ezek mellett tartson ki. Üdvözlük Kossuthot, Apponyit, Justhot, Batthyányt és Hollót. Ferenczy Károly főesperes hangoztatta ezután, hogy az egész polgárság osztatlan bizalommal van képviselője iránt. Oláh Lajos földbirtokos Szárhegy, Roth Mihály pártelnök pedig Gyergyóalfalu közönsége nevében fejezte ki bizalmát Sümei iránt. Páll József elnök ezután Sümei lelkes éltetése közben beárta az ülést.

Délután négy órakor Ditrón tartotta meg Sümei beszámolóját ugyancsak nagy néptömeg előtt. Zakariás István pártelnök és Józsa Sándor felszólalása után a gyűlés bizalmat szavazott a képviselőnek, üdvözölte a vezéreket. A választók Sümeit, mint a kerület jöltövőjét itt is nagy lelkesedéssel ünnepelték.

— Zalogosok visszaélése. A kézi zalogüzlettulajdonosok közül igen sokan beszédik a felektől a kincstári illetéket a zalogtárgy lejárta, kiváltása és esetleg az elárverezése közötti időtartamra is, holott a kincstár tőlük az illetéket nem követeli. A kereskedelemügyi miniszter kimondta, hogy ez büntetendő cselekmény. Ennek a visszaélésnek a megakadályozására ezentúl a zalogüzletekben hirdetést kell kifüggeszteni, hogy ilyen illeték nem szedhető.

A barcasági tanulmányi kirándulás.

— Székely gazdák a szászoknál. —

A mult évben oly nagyszerűen sikerült barcasági tanulmányi utat a miniszteri kirendeltség aug. 4—7-ig megismételte 66 kirándulóval. Az időpont azért volt nem épen a legkedvezőbb, mert nálunk is, a szász gazdákna is az aratás folyik, de azért a nagy munkaidő és nagy elfoglaltság dacára is a szászok ép oly szívélyes barátsággal fogadták a „székely testvéreket”, az ő nyelvükön „Sekler Brüder-eket”, mint tavaly, noha őket a közvetlen előttünk járt kisküküllőmegyei 40 tagu kiránduló csapat eléggé igénybe vette.

Nappal reggel 5 órától estig velünk jártak gazdasági dolgokban. Este pedig vacsoránál, kimosakodva a munka izzadsága és a föld porától, vagy zenekarban játszottak vagy gyönyörűen működő férfi dalárdánál szórakoztatták a fehér asztalnál ülő székely testvéreket.

Az idén is Höltyvény, Feketehalom, Brassó és Botfalú volt a programban. A cukorgyári gazdaság fölvoztatta a különféle gépeket, többek között az amerikai Campbell-féle legmodernebb tárcsás boronát és a 18—18 lóerős gőzeket, a különféle ekéket, állatállományát, a szászoknál pedig a kigazdát leginkább érdeklő két kérdés: az eke- és trágyakezelés volt a főpontja az érdeklődésnek.

Mutatja a szászok mély gondolkodását az, hogy még pohárköszöntőikben is ezen két fontos kérdést szöttek be az egyéb eszmék között.

A kirándulók a vármegye legkülönbözőbb pontjairól sereglettek egybe. Ott voltak Böződujlutól—Olasztelekig, Lövététől—Véckéig a közsébeliek, a tejszövetkezetes és legelőjavítási községekből, a gazdakör elnöksége által ajánlott érdeklődő és tanulmányozó kigazdák.

A tavalyi udvarhelyi tanulmányut nagy sikerének híre terjedvén, utánunk jöttek háromszéki, most pedig a kisküküllői csoportok, de jöttek kisebb csoportokban Erdélyből, sőt az Alföldről is tanulmányozó gazdák.

Dicsérő az udvarhelyiekre a szászoknak azon nyilatkozata, hogy az udvarhelyieknél tapasztaltak legtöbb érdeklődést, tanulmányozást, csapatfegyelmet és a vezető iránt legnagyobb engedelmisséget és figyelmet.

A kirándulókat a botfalui állomásnál Reingruber tanító és gazdaköri jegyző fogadta. Höltyvényben Wagner Karoly gazdaköri elnök. Feketehalomban Leonhardt János lelkész és Grosz Mihály községi bíró kalauzolta 15—30 szász gazda állandó kíséretében. Brassóban Lien György gabonarakartári igazgató és Lamp Mihály — ki betegágyából kelt föl a kirándulók üdvözlésére — a barcasági szász

gazdasági egyesület elnöke. Botfaluban Schaschetky Jenő a cukorgyári uradalom felügyelője, kedves szeretetreméltó modorban oktatva és magyarázva.

A kirándulás programja röviden a következő volt:

Hőltővényben az állatállomány, egyes kiscsordák gazdasági épületei és berendezése, gazdasági eszközök, gépek, templom, a gyönyörű temető, iskola, háziipari tanfolyamhelyiség, törpe gyümölcsösök, stb. megtekintése.

Feketehalomban, községi apaállat stálló, hidegvérű lovak, bikák, kanok megtekintése, községi vízvezeték és villamos világítás, egyes gazdaságok udvarai, villamoserővel hajtott gépműhely, templom, községi csorda megtekintése.

Brassóban a tejesarnok, vasgyár, fekete templom, gabona-raktár megtekintése.

Botfaluban cukorgyári gazdaság és cukorgyár megtekintése.

Ez a rövid foglalat a kirándulásnak. Bővebb ismertetést az érdeklődő gazdaság részére egyik kirándulótól fogunk szíves készséggel közölni.

Itt még csak annyit kívánunk megjegyezni, hogy **Dorner Béla**, a kirendeltség nagyérdemű helyi megbízottja, évről-évre mindinkább megismerte vármegyei székely kiscsordáink szükségletét. Gyökerében írja a bajokat és gyökeresen, teljes erővel segíti elő gazdasági kulturánkat. Nem volna szerencsés gondolat, sőt magának a népek évtizedes hátrányára válnék, ha ettől a hivatása magaslatán álló vezetőtől meg kellene válnia. Ilyen rosszat a székely népek senki sem akarhat.

Szterényi államtitkár beszéde.

Külön tesz említést a kassa-oderbergi vasuton eszékizelő beruházásokra vonatkozó törvény megalkotásáról, mellyel 46,5 millió korona beruházást biztosított a törvényhozás ennek a reá nézve gazdasági szempontból kiválóan fontos vasutvonalnak kellő forgalomképessé tételére. Sajnos, — mondta az államtitkár — hogy a kívánatos cél még ezzel az áldozattal nem biztosítható teljesen, amennyiben így még mindig csak a vasut magyar vonala lesz teljesítőképes, nem úgy az osztrák vonala is. E részben hosszas tárgyalásokat folytatott a kormány az osztrák kormánnyal, de nem volt képes egész eredményt elérni. Az állapotok tetemes mértékben fognak javulni, de teljesen nem. Ausztria inkább megakadályozza a saját területén levő vasutvonal megfelelő kialakítását, tehát saját forgalmi érdekeinek kielégítését, csak hogy ez a vasut ne állhasson egyúttal a magyar gazdasági érdekek szolgálatában is. A szűkkeblűség és ellenséges indulat oly mértéke, mint a minőt ennek az ügynek tárgyalásánál volt alkalmunk Ausztria részéről velünk szemben tapasztalni, még egymással szemben is teljesen idegen államoknál is példátlanul áll. Mennyivel inkább az évszázados államjogi szövetségben levő két állam között. A legvilágosabb célzat: Magyarország gazdasági károsítása, elzárása a természetes forgalmi iránytól és megtagadása a forgalom törvénybiztosította lebonyolításának.

A ki őszintén akarja és keresi a monarchia két államának egymással és egymás mellett való békés megélését, — mint én is — hangoztatta Szterényi — csak mélyen fájlalhatja azt a csaknem minden téren észlelhető jelenséget, mely egyúttal előre

veti árnyékát az 1915-ben kötelelősségszerűen megindítandó újabb tárgyalásoknak. Ez a szűkkeblűség és ellenséges indulat súlyos gazdasági károkat okoz ugyan nekünk (pl. csak a szénszállításnál két év alatt mintegy 5 millió koronával károsította meg a kassa-oderbergi vasutat és az államvasutakat), de sokkal nagyobb bajokat fog okozni a monarchiának, mert általa és következtében a két állam, — a monarchia minden igaz hívének őszinte sajnálatára — mind jobban és jobban távolodik egymástól, vagyis egészen ellenkező lesz az eredmény, mint a mit tulajdonképpen céloznak.

Beszélt ezután a vasuti szolgálati rendtartásról, majd hozzátette, hogy a mily liberálisan rendezte a kormány az alkalmazottak jogviszonyait és a mily áldozatkészséget tanúsított a törvényhozás az illetmények rendezésével, mely ma már évi 22 millió korona kiadási többletet jelent: oly határozottsággal kellett gondoskodnia a kormánynak a rendszabályokról, melyek alkalmasak legyenek a forgalom zavartalanítását biztosítani. A legnagyobb gazdasági érdekek forognak kockán a vasuti forgalom megzavarásával. Az élet- és vagyonbiztonság kérdése egyúttal, természetesen tehát, hogy a legmesszebbmenő intézkedésekre volt szükség e tekintetben. Ez intézkedések szükséges voltát igazolta máris az a féktelen izgatás, mely különösen a vasuti munkások körében folyt, mellyel szemben fel kellett osztatni azokat a szövetségeket, sőt ki is kellett mondani, hogy a vasuti szolgálat és a szociáldemokrata párt-szervezetekhez való tartozás összeférhetlen. Ezzel a rendelkezéssel nagy szolgálatot vél tenni a kormány a vasutaknak, a közönségnek és magának az államnak az állandóan izgalomban tartott munkásságnak is. Ezt az irányzatot — szól az államtitkár — minden rendelkezésre álló erővel és eszközzel ki kell irtani a vasuti alkalmazottak köréből — ha kell, kivételes eszközökkel is. A vasutaknál a feltétlen fegyelem a főkövetelmény, ezt pedig helyre kell állítani minden körülmény között; a vasut komoly felelőssége tudatában levő megbízható személyzetének magának az érdeme az, a mely megérdemli tiszteletünket és elismerésünket.

Megtéve az elengedhetetlenül szükséges intézkedéseket a forgalom zavartalan lebonyolításának biztosítására és kielégítve a személyzet összes méltányos igényeit, a kormány legfőbb gondját az államvasutak teljesítőképességének biztosítása képezte.

E részben a kormány igen nehéz feladat előtt állott. Egyrészt az előbbi években nem eszközöltettek a szükséges beruházások oly mértékben, mint azt a megnövekedett forgalom igényelte volna, másrészt a forgalom hirtelen oly arányokban növekedett, hogy erre számítást alapítani előre nem lehetett. Ennek természetesen következménye volt a sok forgalmi nehézség, a melyet leküzdeni kellett.

A kormány tehát a legsürgősebb szükségletek kiegészítésére kért felhatalmazást a törvényhozástól, mely előbb 1907-ben 90,090,000 koronát, majd 1908-ban 202 millió koronát bocsátott beruházások rendelkezésére.

Csak hogy ezzel csupán a legégetőbb hiányok voltak, illetőleg lesznek pótolhatók. Államvasutunk — sajnos — oly állapotban van, hogy ha további nagy befektetésekkel és a szükséges szervezeti intézkedések gyors keresztülvitelével nem sietünk segítségére, de egyúttal nem kezeljük azt a legerélyesebb kézzel, akkor rövid időn belül igen-igen komoly bajok állhatnak ott be, melyek azután természetes kihatásoknál fogva, nemcsak az állami pénzügyekre, de az egész közgazdasági életre oly súlyos következményekkel fognak járni,

melyekért lehetetlen lesz felelősséget vállalni. Ezt t. uraim teljes nyíltsággal megmondani kötelességemnek tartom. Az állampénzügyekre való kihatás — sajnos — máris mutatkozik, az államvasutakban befektetett tőke kamatoztatása az 1906. évi 4, 3 százalékról már leszállott 1908. 2,82 százalékra.

Ezen az állapoton kis részben segíteni fog az államvasut árutarifájának reformja, mely az érdekeltéssel egyetértésben vitetett keresztül, de szemben a több mint 50 millió korona jövedelem csökkenéssel, elenyésző az így fennálló 16—17 millió korona bevételi többlet, úgy hogy mélyreható reformokra lesz itt még szükség. A beruházási szükségletet illetőleg készen áll egy tíz évre megállapított részletes terv. Minden előkészület meg van téve annak tervszerű keresztülvitelére, de ez legalább 700—800 millió korona befektetést fog igényelni. Elő helyen áll e tekintetben a budapesti pályaudvarok kérdésének megoldása, mely szintén teljesen elő van készítve.

Nem kisebb jelentőségű az államvasutak szervezeti reformjának kérdése. A vasutak dolganál említette fel az államtitkár a horvát-nyelv kérdést is, melyet tudvalevőleg a vasuti szolgálati rendtartás alkalmával vettek fel a képviselőházban. A horvát-képviselők — mint ismeretes — az államvasuti alkalmazottakat állami közegeknek minősítették a konfliktus kitörésekor. Következtek a horvát országgyűlési választások. Ekkor az államvasuti alkalmazottak választói jogot reklámláltak maguk számára. És mi volt erre a válasz? Szinte az összes horvát-szlavonorsági helyi hatóságok, tehát az autonóm horvát hivatalos közigazgatási szervek — mintha parancsszóra történt volna — azzal a megokolással utasították el ezeket a kéréseket, hogy a m. kir. államvasut az államnak magánvállalkozása, alkalmazottai tehát sem közös, sem országos hivatalnokok és így nem választó-jogosultak. Ime a két-színű játék. Ennyi tartalommal és erkölcsi appal bír az egész horvát-kérdés, úgy a mint ma fel van vetve. És ezt látva — szerencsének tartja az államtitkár az országra nézve, — hogy a vasuti szolgálati rendtartás alkalmat adott e kitörésre. Az ország idejekorán vehette észre, hogy saját területén robbanó aknáknak vannak elhelyezve, melyek súlyos veszedelmet hozhatnak számára.

Beszédének következő része a kormány és törvényhozás szociálpolitikai működésének méltatása volt. Behatón ismertette a kormány szociálpolitikai tevékenységét a különböző területeken. Természeteszerűen érinti a kivándorlás kérdését is. Hangoztatja, hogy a kivándorlással komolyan kell foglalkozni. A vele járó nagy veszteség erősen érezteti hatását különösen a mezőgazdaságban és iparban, melynek legjobb munkaerőit vonja el. De nagy veszedelmet jelent a véderő szempontjából is. Lesújtó hatása erősen érezhető az utóbbi évtized sorozási eredményében, véderőnk legjobb anyagát veszti el általa.

A szociális alapokra fektetett birtok-politika kapcsán megemlékezik a kormány lakásügyi politikájáról, mely egyrészt a gazdasági munkaházak építésének állami támogatásáról, másrészt a Budapest székesfővárosban és környékén állami költségen létesítendő munkaházakról szóló törvény megalkotásáról, továbbá az új adótörvényekben és az iparfejlesztési törvényben a munkaházaknak nyújtott messzemenő kedvezményekben jut kifejezésre.

Az alkotások hosszú sorával bizonyítja, hogy hol a munkás osztály komoly érdekei forognak szóban, ott a kormány készséggel vállalkozik azok kielégítésére és a munkaadó osztály dicséretére legyen mondván, az e részben mindig készséggel állott a kormány rendelkezésére és

támogatására. A kormány és a törvényhozás szociális irányú tevékenységének egyik legjelentősebbje: a munkásosztály iránt és katasztrófális eshetőségektől mentettük meg az ipart. Majd rátér a kormány kapcsán arra a sürűn hangoztatott panaszra, hogy a törvény türehtelen terheket ró a kisiparosokra és számszerű adatokkal bizonyítja be, hogy ezek a panaszok nem jogosak.

(Folyt. köv.)

Polgárságunk mulatsága,

Az egész város együtt volt.

(—gh) Minden kétségen kívül sokat használ úgy a léleknek, mint a testnek a mértékletes vidámság mert a szomorúság amugy is mind a kettőnek valóságos emésztő férgé. A vidám, nyugodt szívű ember igen könnyen s mégis kettős erővel és haszonnal dolgozik...

Évtizedek óta ezt az irányt követte városunk jóra törekvő polgársága s valószínűleg ennek tulajdonítható a téli hosszú esteken állandóan rendezni szokott kedélyes, fesztelen jó kedvű fillérestélyek sorozata.

Ilyen, ehhez hasonló kedves mulatsága volt a vasárnap este rendezett nyári táncvigalom is, a mely — mondhatjuk — világos virradtig a legszabb rendben folyt le.

Bizonyos jóleső büszkeséggel állapíthatjuk meg, hogy a vármegyei fő- és alispánjától elkezdve, találkozókat adott itt Székelyudvarhely város minden rendű és rangu értelmes polgára, aki itthon volt s valamely körülmény megjelenésében nem akadályozta. De büszke lehet az eredményre velünk együtt **Ugron Ákos** főispán, a polgári kör érdemes elnöke és a vezetése alatt derekasan működött rendező bizottság is.

Akár a jókedvű, vidám táncoló ifjúságot, akár a fehér asztalok körül barátságos, lelkes hangulatban mulatozó polgárságot tekintjük, örömmel kell feljegyezzük a tapasztalt fesztelenséget és azt a szép egyetértést, mely polgár és polgár között különbséget ismerni nem akar.

Tisztviselő, kereskedő, iparos és gazda székely testvéri szeretettel, minden utógondolat nélkül együtt mulatott. És mi ebben látjuk az erkölcsi siker legfényesebb részét, amihez az anyagi sem maradt el; 1 koronás személy- és 2 koronás családjegy mellett, 200 koronát meghaladó tiszta jövedelmet juttatván a Polgári Önképző- és Segélyező-egylet kulturális nemes céljai javára.

Igaz, hogy nálunk különösen a mindennapi életben még sokan követik ama magas rangba jutott fejedelmet, aki mindaddig mindenki előtt hajtogatta magát, valameddig az ország hatalmi állását kezelte kaparintotta. Azután pedig elmúlt minden előbbi nyájassága és barátságos tekintete s szívét elfoglalta a kevélység, feltűnkedettség...

Vármegyénk főispánja fényes példával szolgál az ilyen és ehhez hasonló módon viselkedő „kiválóságoknak” is. Ezeknek éppen az ellenkezőjét cselekszi. Mert jól tudja, igen helyesen fogja fel, hogy minél magasabban áll valaki, annál szebben ékesíti ötet a barátságos, nyájas viselet. Ez által nyer bizalmat és igaz tiszteletet. Mig ellenben, ha valaki kevély, durva és zsémbes, mindenki kerülni fogja az ő társaságát, megutálják és sem hiv barátjai, sem igaz jó akarói nem lesznek. Ezek nélkül pedig egyikünk sem élhet meg, ha még oly gazdag, fényes állásban is van, mint akár egy fejedelm.

Vajha e téren igazán követésre méltó példája a nagyra hivatott székely anyaváros minden rétegében megszívlelésre találna és társadalmi életünk újja teremtését, lakosságunknak boldogulását eredményezné...

Adja Isten, hogy úgy legyen!

Vármegyénk közigazgatási ülése.

Udvarhelyvármegye közigazgatási bizottsága e havi rendes ülését Ugron Ákos főispán elnökletével, a tagok élénk részvétele mellett tegnap délelőtt a vármegyeház dísztermében tartotta meg.

A szokásos havi jelentéseket, melyeket Dr Sebesi János alispán, Barabás András árvászéki elnök, Rhédei János s. tanfelügyelő, Szobotka műszaki tanácsos, Stratzinger Emil kir. tanácsos, pénzügyigazgató, Szabó István kir. ügyész, Zonda József tvh. főállatorvos, Daniel Lajos közigazdasági előadó terjesztettek elő, ugyisint a Szabó Endre aljegyző által felolvasott főorvosi jelentést is egyhangulag tudomásul vették.

Az egyes jelentések szerint vármegyénk július havi ügyeit a következőkben foglaljuk össze:

Az utóállításokat megtartották, egy évre érvényes utlevelet 77 esetben adtak ki és a közigazgatás működése rendes volt. A kiskorúak száma 12478 és a gondnokoltaké 180.

A közegészségügy általában igen kedvező, amennyiben egyetlen fertőző beteg sem maradt kezelés alatt.

A tanfelügyelői jelentés terjedelmesebb és magában is fontosabb adatokat tartalmaz s így annak közlését — helyszüke miatt — jövő számunkra kellett halasztanunk.

Felterjesztést intéznek a kereskedelemügyi miniszterhez, hogy a brassó-budapesti reggeli gyors, valamint a f. évi október hó 1-én beállítandó harmadik vonathoz is postáját látesítsék. — Egyenes adókban 16564 K 90 f kevesebb, hadmentességi díjban 98 K 24 f-rel több, bélyeg- és jogilletékben 8438 K 54 fillérrel több, *fogyasztási és italadóban 43179 K 83 f több*, dohányjövédékben 22386 K 33 f kevesebb folyt be, mint a múlt év hasonló havában, ideiglenes házaadmentességet 21, adófizetési halasztást 4 esetben engedélyeztek. A vármegyei fogházakban 13 vizsgálati és 96 elítélt volt letartóztatva. Az állategészségügy, dacára a rendkívül nagy szárazság- és vízhiánynak, kedvező. Egyetlen ragályos betegség fordult elő, sertésbetegség is csak megelőző hónapról jött át néhány eset.

Valóságos szomorú jelentésnek tekinthető a közigazgatási állapot változása. Az időjárás mérhetetlen károkat okozott a gazdaközönségnek és így mindnyájunknak. A múlt évinél is sokkal gyengébb termés kilátás mutatkozik. A buza szeme össze szorult, a rozs aprószemű közepes terméssel. Az árpa, zab szintén közepes termést ad. A kapásnövények közül különösen a tengeri sokat szenvedett a szárazság miatt. Terméseredménye közepesen aluli lesz; ugyisint a burgonyának is. A kaszálók kiszültek, sarju csak a vizezebb helyeken lesz valami. Valóságos lsten veresége ül az egész vármegye gazdasági életén. Javaslat szerint, feliratot intéznek a földmiv. miniszterhez, hogy megfelelő mennyiségű takarmány és tengeri beszerzéséről gondoskodják s a miniszteri kirendeltség az összeírást kellő időben eszközölje.

Ugron Ákos főispán bejelenti, hogy felterjesztésére a földmiv. miniszter kiküldöttel megvizsgálta a cserebogár álcája által okozott károkat. A kiküldött az egyedüli védekezés módját abban látja, ha szántás közben a gazdák a felforgatott állatokat mind megse misítik és a legerélyesebben irtják, mivel két év múlva az egész termést tönkre tehetik. Az alispánt körrendelet kibocsátására utasították.

Az egyes tárgysorozati pontok közül megemlítjük, hogy a bizottság féléves jelentését a miniszterelnökhöz hivatalból felterjesztik. Ehhez javaslatokat az előadók közül csak a főorvos és tanfelügyelő adtak. A homoródalmási erdőkihasználás ügyében az erdészeti bizottság további

határozatát tárgyalannak tekintették. Luchaub Gyula r. kath. főgimnáziumi tanár fizetése és javadalmazása után kirott városi pótdadó fizetését, a felebezés elutasításával jóváhagyták. Belle László pótdadó törlesztését a székykereszturi előjárásnak elrendelték, mert a megfelelő állami adó is annak idején törültetett. Czirmes Bálint és társainak vasuti átjáró létesítését, miután a költségeket ők hordozzák, engedélyezték.

Nagyobb érdeklődéssel tárgyalták a Fazekas Dénes bőzodujfalvi áll. isk. tanító ellen Piroška Mihály gk. lelkész által régebbi idő óta megindított hajszából származó ügyet. A tanfelügyelő többszöri meggyőző érvekkel támogatott felszólalása, valamint a főispánnak a tényállás ismertetésére vonatkozó előadása, Mikes János gróf és Sándor Mózes kir. tanácsos hozzászólásai után, a panaszt elutasították. Hasonló sorban részesült Benkő Sándornak Péter Izsák kisbaconai áll. isk. tanító ellen beadott panasza is. Mind a két ügynél személyeskedő hajszát látott a bizottság s így annak tért nem kíván adni. Több hitfelekezeti iskolánál új tanítói állások rendszerítése szükséges.

Tanfelügyelő javaslatára felhívják az illető felekezeteket a saját hatáskörükben való sürgős intézkedésekre, megjegyezvén, hogy a tanítói fizetések és korpótlékokra a szükséges államszolgálatok kiegészítése iránt lépéseket tesznek. Mikes gróf, majd később Vajda Ferenc ref. esperes kijelentik, hogy ilyen irányú mozgalom van már folyamatban, Dr Gyarmathy Dezső orsz. képviselő a fiu- és leánygyermek iskolai elköltöztetését óhajtáná. A tanfelügyelő azonban a már jónak bizonyult együttes nevelés mellett nyilatkozott, a nőtanítók számának szaporításával. Miután az Ülkében levő körjegyzői székhelyet Szentamásra visszahelyezni elrendelték, néhány ügyet még letárgyalva, az ülés kevéssel 11 óra után véget ért.

HIREK.

— Hihetetlen hírek.

Mondják, hogy a székyföldi kirendeltség helybeli irodájához a telefon közlebről bevezetik;

mondják, hogy a vasárnapi polgár-bált az ugynevezett *felsőbb* körök hölgyei magas részvételükkel nagyobb számban megtisztelték;

mondják, hogy e hét első napja nyári szeszációnak nem volt gazdag; nyelvelési gyakorlatokban pedig igen szegénynek bizonyult;

mondják, hogy a művelt nő akkor igazolja műveltségét leginkább, ha kofamódra nyelvel;

mondják, hogy némelyek a hírlapi helyreigazításokat nem utszéli nyelveléssel kívánják;

mondják, hogy a városi zeneiskolát még ez évi szeptember havára felállítják;

mondják, hogy az oláhfalvi kerületbe az új jelöltek folytonos jelentkezése már megszűnt.

E hírek valódiságáért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

— Személyi hír. Stratzinger Emil kir. tanácsos, köztisztelő- és szeretetben álló pénzügyigazgatónk e hó 18-ától kezdődő hat heti szabadságot nyert a pénzügyminisztertől s ezt tegnap a közigazgatási biz. ülésén bejelentette.

— Rendkívüli közgyűlés. A helybeli polgári önképző és segélyegylet szombat (e hó 14-én) este fél nyolc órakor a kör nagytermében rendkívüli közgyűlést tart a Szabó-

féle telek vásári szerződésének jóváhagyása, illetve a vásár megkötésének elhatározása céljából. Minden egyes tagnak erkölcsi kötelessége, hogy a közgyűlésen megjelenjen és ott felszólalásával, szavazatával a kör jövőjére befolyással bíró ügyben részt vegyen. A tagok lelkesedése, meleg érdeklődése önt igazi tevékenységet a vezérek lelkebe. Közömbös viselkedés, nemtörődömség minden közintézmény halála. E város polgárságának pedig élnie kell és élni fog, ha sorsát öntevékenységgel javítani kívánja. Az összetartás nagy erő, a széthúzás maga a megsemmisülés. Sorakozzék és helyén legyen mindenki!

— Kinevezés, áthelyezés. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Rácz Róza székydályai állami elemi iskolai tanítónőt a nagylyucsai állami elemi iskolához áthelyezte és helyébe Borsos Irma oklevél tanítónőt a székydályai állami elemi iskolához rendes tanítónőnek nevezte ki.

— Tenyészlő-díjazás Oklándon. A vármegyei lótenyészítő bizottság Daniel Lajos földbirtokos, biz. elnök vezetésével tegnap d. e. a közigazg. biz. ülés után nyomban szintén ülésezett. A földmiv. ügyi miniszter által utalványozott 600 K segély felhasználásával folyó évi szeptember 19-én d. e. 11 órakor Oklánd köz. sz. előállítandó csikóskancák, 3 és 2 éves kancacsikók díjazását határozta el. A rendező bizottság elnöke: Szabadi Tivadar főszolgabíró; tagok: Tamás Péter, Perényi Jenő, Dinka István. A bíráló bizottság elnöke: Daniel Lajos és Illosvay Sándor mentelep parancsnok; tagok: Dr. Gyarmathy Dezső, Bartha Andor, Perényi Jenő, Zonda József, Mentsik Károly, Szabady Tivadar. A csikólegelő létesítése ügyében Dr. Gyarmathy orsz. képviselőt kérték fel, hogy illetékes helyen a szükséges lépéseket tegye meg. Az ülés jegyzőkönyvét Szabó Endre vm. aljegyző vezette.

— Jancsika András siremléke Nevesinjen. Jancsika András széky legény egyetlen gyermeke volt szülőinek Kányád községben. Besorozták közös bakának és elvitték messze, idegen földre: Hercegovinába. Mult esztendőben aztán a nevesinjei lövőgyakorlaton, egy eltévedt golyó ott a gyakorlótéren kioltotta ártatlan életét. Nagy rémület követte halálát. A tiszturak és bajtársai is mindnyájan sajnálták Jancsika András szerencsétlen sorsát, de segíteni, életre keltetni már nem tudták. Fényes katonai parádéval tehát eltemették. Ott volt még a tábornok ur is. Azután a hadügyminiszter az elhalt fiu szegény szülőinek ezer koronányi összeget utalványozott kártérítés címén. Azt a kiszámíthatatlan kárt és azt a mérhetetlen fájdalmat, melyet a már hajlott kora szülők szenvedtek, földi halandó megfizetni nem tudja. Azt csak a mindenható Istenben való rendíthetetlen bizalom teheti elviselhetővé. Jancsika András bajtársai és a 82. ezred parancsnoksága gyűjtést indítottak, amely 314 K 5 fillért eredményezett. Ebből az összegből siremléket állítottak a nevesinjei gyakorlótéren, a szerencsétlenség színhelyén. Az emlék-kő ünnepélyes beszentelése folyó hó 15-én (vasárnap) lesz és arra az elhalt katona szülőit táviratilag hívták meg. Id. Jancsika András élete párjával Buksa Rebivel folyó hó 10-én már utrakelt. Koszorút és lelkükben mély bánatot vittek magukkal. Az emléken

elhelyezendő koszoru szalagjára ez van felnyomtatva:

„Bánatosan zeng az a madár,
Amely ilyen sarkőre száll.
Jancsika András siremléke,
Akinek élete 22 évre terjed.
Földje porát csend és béke!”

Ezt a rigmust id. Jancsika gondolta ki eredeti széky észjárással. Különböző egyszerű széky bámulatos felfogással bir Kétszeri előlvasás után ivekre terjedő dolgokat is hiba nélkül, folyékonyan kívülről tud elmondani.

— Halálozás. Török Lajos okleveles jegyző, életének 45 és boldog házasságának 22-ik évében folyó hó 8-án d. u. 4 és fél órakor jobblétre szenderült Brassóban, hol temetése a Lövész-utcai orth. izr. sarkert halottas házából kedden d. e. 10 órakor történt meg. Halálát nagyszámú rokonságon kívül neje Friedmann Janka és öt gyermeke siratja. Török Lajos azok közül való volt, akiket a sors méltatlanul üldözött. Nyugodjék csendesén!

— Műkedvelői előadás Patakfalván. A patak- és árvátfalvai ifjúság vasárnap (e hó 15-én) színelőadással egybekötött táncvigalmat rendez, melyre a t. közönséget e helyen is tisztelettel meghívja a rendező ifjúság. Színre kerül Rátkay László »Fehő Klári« c. 3 felvonásos népszínműve. Szerepelnek: Nagy Anna, Szabados Mózes, Héczei Ilona, Nagy Irma, Balázs Elek, Nagy Samu, Nagy Albert, Simó Lajos, Balázs István, Szabados Berta, Zsombori Anna, Albert Sándor, Zsombori Sándor, Jakab Ábel, Balázs Lidi, Simó Liza. Az előadás után, mely d. u. 2 órakor kezdődik, táncvigalom lesz világos virradtig. Helyárak 70 és 50 fillér.

— Jön a cirkusz. Stutzbart 50 tagból álló nagyszabású sport műlovardája, 10 tagból álló jól iskolázott saját zenekarral, 12 tagból álló női balett-karával és 20 kitűnően idomított nemes lóval e héten ide érkeznek. Nagy érdeklődéssel várja városunk közönsége, mert itt még ily nagyobb cirkusz nem volt, noha a kisebbek állandóan meleg támogatásban részesültek.

— Egy örült rémtette. Ágoston Árpád fővárosi hírlapíró volt, s mint ilyen a lipótmezei tebodyába került. Állítólag annak idején kést dobott a feleségéhez és azt súlyosan megsebesítette. Ebből kifolyólag került a Lipótmezőre. Az utóbbi időben Székelyudvarhelyt testvérénél: Ágoston Béla gőzmalomtulajdonosnál lakott, aki mint hatósági felügyelet alatt álló, súlyos idegbajban szenvedő beteget irgalomból magához vette és tartotta; gyógyulását remélve. Hétfőn délelőtt 9—10 óra között ennek fejében szörnyű dolgot mivelt az idegbajos ember. Ágoston Bélánét, tehát sógor-nőjét a lakásukon megtámadta és forgópisztollyal háromszor reá lött. Egyik golyó a hát keresztáján, másik fönt a két lapocka között és a harmadik a jobb könyökcsontba fúródott. A szomszédokban levő csendőrlaktanyáról Szurtos őrmester sietett Ágoston Béla segítségére, aki már ekkor a veszedelmes örültet lefogta, kezéből a pisztolyt kicsavarva tartotta. Az őrmester átvette a tettest és a rendőrségnek telefonált. A rendőrségen történt kihallgatása alkalmával összebeszélt mindenféle csodabogarat, olyanokat is, amik valóság esetén további letartóztatásnak szolgálhatnának alapjául. Azonban igen valószínű, hogy ezek csupán az eszelős ember beteges agyrémének tulaj-

donithatók. Ágoston Belánét a vármegyei kórházban ápolják és szerencsés felgyógyulását remélik.

— **Mérsékelt áru menetteri jegyek kiadása a Szent-István napi ünnep alkalmából.** Szent-István ünnepnap alkalmából a magyar királyi államvasutak igazgatóságától vett értesítés szerint a nevezett vasut, valamint a kassa—oderbergi vasut magyar vonalainak összes állomásairól — az üzemükben álló helyi érdekű vasutak állomásainak és a szomszédos forgalomnak kizárásával — mind a három kocsiosztályra nézve Budapestre mintegy 30 százalékkal mérsékelt áron menetteri jegyek adatk ki. Ezen menetteri jegyek f. évi augusztus 18—20 napjain, az utóbbi napon azonban csak a reggeli órákban Budapestre érkező valamennyi személyszállító vonathoz (expressz vonatok kivételével) fognak kiadni. E menetteri jegyek 5 napig érvényesek oly módon, hogy a kiadás napját első napnak számítva, érvényességük az 5-ik napon éjféltől lejár; megjegyezvén azonban, hogy a visszavétel legkorábban csak f. é. aug. hó 20-án délután történhetik; korábbi visszavétel esetén a jegyek érvénytelenek. Az utazás megszaki-tásának sem menet, sem jövetkor nincs helye. Gyermekek számára külön kedvezmény nem engedélyeztetik. Budapest, 1909. július 30. A kereskedelmi főosztály: *Darvay*, királyi tanácsos, igazgatóhelyettes.

— **Iparosok parlamenti képviselete.** A magyar építőiparosok kolozsvári vándorgyűlésén az iparosság szervezése s parlamenti érdekképviselete is napirendre kerül. A kongresszuson előterjesztik azt az eddig ismeretlen adatot, hogy a mozgalom harminchétf év óta folyik eredmény nélkül. 1872-ben volt az első monstre-iparosgyűlés, a budapesti Vigadóban, ahol először adtak hangot annak, a mit ma a M. É. O. Sz. propagál. A jelentés főlegliti, hogy a négy évtized előtt kifejezett iparostörvények guny-jára 1909-ben egy iparosképviselő ül a parlamentben, akkor a mikor az iparosok pusztulása erős folyamatban van. E célból szervezett agitációt kívánnak létesíteni.

— **Az önfeláldozó gólya.** Magdeburg lakosai egy tűzvész alkalmával igazán megható jelenetnek voltak a szemtanúi. Egy égő ház tetején gólyafészek volt s benne három kis fiók. Az anyagólya aggódva keringett a fészek felett, a lángok pedig folytonosan közeledtek. Mikor már a fészek is tüzet fogott, az anyagólya leszállt a kicsinyeire, védőszárnyait kiterjesztette rájuk és velük együtt odaégett.

— **Felülfizetések.** A „Polgári Önképző- és Segélyző egyesület” augusztus 8-iki nyári mulatsága ugy erkölcsileg, mint anyagilag igen sikerültnek mondható. Az összes bevétel volt 333 K, tiszta maradvány közel 212 korona. Felülfizettek: Ugron Ákos, Dr Sebesi János, Csató és Kun 9—9 K. Fábán József, Dr Hinléder F. Ákos 5—5 K, Persián János, Csillag József 4—4 K, Vajda Ferenc 2 K, Kassay Gyula, Nagy Miklós, Szorger Ferenc, Rudolf József, Biró István vend., Pék József, Hodor Károly, Szabados Ferenc, Daróczi Miklós, Herceg Albert, Bodrogi Dénes, Gyerkés Mihály, Csillag István, Braun Béla, Fernengel Gyula, Kádár Miklós, Becsek Aladár, Dr Egyed Balázs, Dávid Gergely, Bartók István, Vladár Ferenc, Martát Sándor, Benedek Géza, Zöld János, Heitz Adolf 1—1 koronát, Karda Dénes 50 fillért. Fogadják érte, Polgári önképző egyesületünk hálás köszönetét.

Munkásbiztosítás.

A munkaadó azon alapon, hogy alkalmazottjának fizetését betegsége alatt is kiadja, az illető biztosított részére betegség esetén kijáró táppénznek a saját kezeihez való kifizetését nem igényelheti.

Alkalmazottak olyan értelmű kijelentése, hogy a fizetésüknek betegségük tartama alatti kiszolgáltatása ellenében az őket betegség esetén megillető táppénzről a munkaadó javára lemondanak, joghatálytal nem bir. (A Mb. H. 7524—909. sz.)

Bélyeg- és illetékmentesség. Az igazságügyminiszter 11476—1909. I. M. sz. alatt kiadott rendeletében kimondotta, hogy az ipari és kereskedelmi alkalmazottaknak betegség és balesetbiztosításáról szóló 1907. évi XIX. t. c. 202. §-ának második bekezdése értelmében az e törvényben szabályozott pénztárak és tagjaik közötti s e törvényen alapuló jogviszonyok megállapítására és lebonyolítására vonatkozó minden okmány, valamint a váltók kivételével mindazok az okiratok, melyek a törvény rendelkezéseiből folyólag állítandók ki, bélyeg- és illetékmentesek.

A Magyarországi Munkások Rokkant- és Nyugdíjegyletének központi választmányának minapi ülésében terjesztettek elő az egyet felelő haladásáról szóló jelentést. Ebből kitűnik, hogy ez év első felében 16821 új tag lépett az egyletbe, kikkel a rendes fizető tagok száma a nyolcvanhat ezret fölühaladta. A vagyon az év első felében 509,157 koronával gyarapodott s jelenleg 4521,519 korona az egylet vagyona, mely állami értékpapírokból, a készpénz pedig négy elsőrangú fővárosi pénzintézetben van elhelyezve. Különösen nagy jelentőséget ad az egyletnek az a nagyarányú segélyezés, melyet 1903. március óta gyakorol. Mostanig 576 rokkant és elaggott munkásnak, iparosnak, továbbá 155 árvának és számos özvegynek együttesen 523,233 korona segélyösszeget fizetett ki. A rokkantak 840-től 12 K 75 fillérig, az árvák 140-től 2 K 12 fillérig terjedő heti segítségben részesülnek. Az idén alakult 44 új fiókpénztárral ezek száma 275-re emelkedett. Ez évben kilenc vármegye lépett be 200 koronával alapító tagul az egyletbe. Az érdeklődőknek szívesen szolgál felvilágosítással a központi elnökség az egylet saját házában, Budapest, József-utca. 23. szám alatt.

Eladó méhek.

Tenyészítésre és tartásra igen kitűnő eladó méhek kaphatók kúpos kasban Énlakán (Udvarhelymegye). Értekezhetni a lelkeséssel.

B O R !
Fernengel Gyula székelyudvarhelyi bornagykereskedőnél

a legjobb minőségben, nagy választékban és legelőnyösebb árak mellett nagyban és kicsinyben kapható

Magyar kir. államvasutak.

224296—909. F. IV. szám. Igazgatóság.

Hirdetmény.

Kereskedelemügyi m. kir. miniszter ur folyó évi július hó 17-én kelt 56755/III. sz. engedélye alapján folyó évi augusztus hó 10-től visszavonásig:

1. a magyar belforgalomban (Fiumét is beleértve), továbbá a magyar, az osztrák és a bosnyák-hercegovinai vasutakkal való forgalomban feladásra kerülő kocsirako-

mányu teheráru küldemények felvételénél — az élőállat, friss hus, friss gyümölcs, friss főzelék és tojásküldemények kivételével — a vasuti üzletszabályzat 55. §-a (3) bekezdésében és az ahhoz tartozó IV. díjszabási póthatározmányban előírt eljárás fog alkalmaztatni;

2. az osztrák-magyar monarchia két államának szerződéses vámterületén kívül fekvő állomásokra rendelt kocsirakományu teheráru küldemények, — az élő állat, friss hus, friss gyümölcs, friss főzelék és tojásküldemények kivételével — a mennyiben azok elszállítása azonnal meg nem történhetik s a feladó árúját a pályaudvaron ki vanja tároltatni, a rendelkezésre álló tároló helyek befogadási képességéhez mérten, a vasuti árufuvarozásra vonatkozó nemzetközi egyezmény 5. cikk (2), illetőleg a magyar szent korona területén érvényes vasuti üzletszabályzat 55. §-a (2) bekezdésében és az ahhoz tartozó I—III. díjszabási póthatározmányokban foglalt rendelkezéseknek megfelelőleg, csakis a lehető elszállításiig való ideiglenes megőrzésre fogadtatnak el;

3. az üzletszabályzatban és díjszabásokban meghatározott be, illetve kirakási idő az üzletszabályzat 69. §-a (7) bekezdése alapján 9 nappali órára szállítatik le.)

Ertesítjük továbbá a t. szállító közönséget, hogy az üzletszabályzat 56. §-a (4) bekezdése, illetőleg a vasuti árufuvarozásra vonatkozó nemzetközi egyezmény 5. cikk (3) bekezdésében foglalt rendelkezések alapján a Fiuméba rendelt gabonaszállítmányok, őrlmények és hüvelyesek (bab), valamint az osztrák-magyar monarchia két államának szerződéses vámterületén kívül fekvő állomásokra rendelt gabonaszállítmányok és őrlmények, az üzletszabályzat 55. §-a (3) és a vasuti árufuvarozásra vonatkozó nemzetközi egyezmény 5. cikk (2) bekezdése, illetőleg a magyar szent korona területén érvényes üzletszabályzat 55. §-a (2) bekezdésének alkalmazása mellett is, közérdekű érvényesítése szempontjából lehetőleg soron kívül fognak továbbíttatni.

Budapest, 1909. évi augusztus hó 7.

AZ IGAZGATÓSÁG.

Utánnomás nem díjaztatik.

*) Jegyzet. A 9 nappali óra a közhírre tett rakatári órák kezdetétől annak megszaki-tás nélkül való befejeztéig terjedő időtartam alapul vétele mellett számítatik.

6490—1909 tkvi. szám.

Hirdetmény.

Maréfalva község közös erdő és legelő aranyosítása következtében szükségesse vált telekkönyvi átalakítás és ezzel kapcsolatos telekkönyvi helyesbítési ügyben telekkönyvei birtokszabályozás következtében átalakított és ezzel egyidejűleg azokra az ingatlanokra nevezve, a melyekre az 1886. évi XXIX. t. c. az 1889. XXXVIII. és az 1891. XVI. t. c. évek a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzését rendelik, az 1892. évi XXIX. t. c. cikkben szabályozott eljárás a telekbejegyzőkönyvi bejegyzések helyesbítésével kapcsolatosan fogantatott.

Ez azzal a felszólalással tétetik közzé:

1. hogy mindazok, kik az 1886. XXIX. t. c. 15 és 17 §§-ai alapján ideértve e § oknak az 1889. XXXVIII. t. c. 5 és 6 § aiban és az 1891. évi XVI. t. c. 15 § ainak a pontjában

foglalt kiegészítéseit is valamint az 1889. XXXVIII. t. c. 7 § a és az 1891. XVI. t. c. 15 § b pontja alapján eszközöl bejegyzések, vagy az 1886. évi XXIX. t. c. 22 § a alapján történt törlesek érvénytelenségét kimutathatják e vegből törlesei kereseteket hat hónap alatt, vagyis az 1910. évi február hó 10-ig bezárólag e tkvi hatósághoz nyujtsák be, mert az ezen meg nem hosszabbítható záros határidő eltelte után indított törlesei kereset annak a harmadik személynek, a ki időközben nyilvánkönyvi jogot szerzett, hátranyára nem szolgálhat;

2. hogy mindazok, kik az 1886. évi XXIX. t. c. 16 és 18 § ainak értelmében, ideértve az utóbbi § nak az 1889. XXXVIII. t. c. 5 és 6 § iban foglalt kiegészítéseit is, a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzése ellenében ellentmondással elni kívánnak, irásbeli ellenmondásokat hat hónap alatt, vagyis 1910. évi február hó 10 napjáig bezárólag a telekkönyvi hatósághoz nyujtsák be, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő letelte után ellentmondások többé figyelembe vetetni nem fognak;

3. hogy mindazok, a kik a telekkönyv átalakítása tárgyában tett intézkedések által, nemkülönben azok, a kik az 1 és 2 pontban körülírt eseteken kívül az 1892. XXIX. t. c. szerinti eljárás s az annak folyamán történt bejegyzések által előbb nyert nyilvánkönyvi jogait bármely irányban sértve vélik, ideértve azokat kik a tulajdonjog arányának az 1889. XXXVIII. t. c. 16 §-a alapján történt bejegyzését sérelmesnek találják, e tekintetben felszólalásokat tartalmazó kérvényeket a telekkönyvi hatósághoz 6 hónap alatt vagyis 1910. évi február hó 10-ig bezárólag nyujtsák be, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő elmúlia után az átalakításkor közbejött teves bevezetésből származó bármilyen igényeket jóhiszemű harmadik személyek irányában többé nem érvényesíthetik, az említett bejegyzéseket csak a törvény rendes útján és csak az időközben nyilvánkönyvi jogokat szerzett harmadik személyek jogának sérelme nélkül támadhatják meg.

Együttal figyelmeztetnek azok a felek, a kik a kiküldöttnek eredeti okiratokat adtak at, hogy a mennyiben azokhoz egyszersmind másolatokat is csatolnak, vagy ilyeneket pótlólag benyújtanak, az eredetieket a telekkönyvi hatóságnál átvehetik.

A kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóságtól.

Székelyudvarhely, 1909. július 31.

Gyarmathy Ferenc
kir. törvényszéki bíró.

XXXXXXXXXXXX

Névjegyek, Meghívók, Eljegyzési és Esküvői
valamint gyászjelentések,

ugyszintén mindenféle könyvnyomdai és könyvkötői munkálatok izléses kivitelben, gyorsan és pontosan készülnek

Betegh Pál
villamos üzemre berendezett könyvnyomdát és könyvkötő-intézetben Székelyudvarhelyt, Kossuth-utca 31. sz. alatt.

Vidéki megrendeléseket azonnal elintézi.

XXXXXXXXXXXX

Betegh Pál villam-motoros könyvnyomdát- és könyvkötő-intézetéből Székelyudvarhelyt. 1909.